

องค์การบริหารส่วนตำบลดินแดง

Subdistrict Administrative Organization Dindang

ข้อมูลศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่น
ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ใน
ตำบล

คำนำ

ฐานข้อมูลด้านศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ องค์กรการบริหารส่วนตำบลดินแดงได้สำรวจเก็บข้อมูล ของแต่ละหมู่บ้านเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูล ในการดำเนินการพัฒนาต่อยอดและเป็นแหล่งเรียนรู้ มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชนในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น เพื่อก่อประโยชน์และตระหนักถึงความสำคัญในคุณค่าของมรดกทางด้านศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการจรรโลงและรักษาไว้สืบต่อไป

ฐานข้อมูลศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น จะปรากฏสภาพทางภูมิศาสตร์ของตำบลดินแดงด้านศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และประชาชนชาวบ้านของตำบลดินแดง เพื่อพัฒนาต่อยอดและเป็นแหล่งเรียนรู้ต่อไป และขอขอบพระคุณ ผู้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลในการจัดทำฐานข้อมูลดังกล่าว

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ข้อมูลศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลดินแดง อำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่

ส่วนที่ ๑ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑. ด้านกายภาพ

๑.๑ ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

ตำบลดินแดง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของที่ว่าการอำเภอลำทับ การเดินทางใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๔๐๓๘ และ ๔๑๕๑ ถึงสี่แยกสวนปาล์มแยกไปทางหลวงหมายเลข ๔๒๒๕ รวมระยะทาง ประมาณ ๙ กิโลเมตร

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบและเนินสลับกัน ทางด้านตะวันออกและส่วนกลางของหมู่บ้านจะมีภูเขา ซึ่งได้แก่พื้นที่ หมู่ที่ ๑,๒,๓,๕ และในหมู่ที่ ๔,๖ จะเป็นที่ราบและลาดชันมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	จด ตำบลดินอุดม อำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่
ทิศใต้	จด ตำบลอ่าวตง อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง
ทิศตะวันออก	จด ตำบลลำนาว อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศตะวันตก	จด ตำบลลำทับ อำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

มีภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน ซึ่งได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้มีฝนตกชุกตลอดปี และมีเพียง ๒ ฤดู คือ

- ฤดูร้อน มี ๔ เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ไปจนถึงเดือนเมษายน
 - ฤดูฝน มี ๘ เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ไปจนถึงเดือนตุลาคม
- ที่เรียกกันว่า ฝนแปดแดดสี่

๑.๔ ลักษณะของดิน

ดินส่วนใหญ่เป็นสีแดง มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะสมแก่การปลูกพืชเศรษฐกิจ ไม้ผลต่างๆ

๑.๕ ลักษณะของแหล่งน้ำ

มี แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น และแหล่งน้ำธรรมชาติ

๑.๖ ลักษณะของไม้และป่าไม้

เป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ มีต้นไม้ขึ้นทุกพื้นที่ เขียวขจี ส่วนใหญ่เป็นต้นไม้ยืนต้น ขนาดไม่ใหญ่มาก นอกจากนั้นก็เป็นพืชเศรษฐกิจของประชาชน

๒. ด้านการเมือง/การปกครอง

๒.๑ เขตการปกครอง

ตำบลดินแดง แบ่งการปกครอง ออกเป็น ๖ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๑ บ้านนาปู หมู่ที่ ๒ บ้านเขาไ่ว้ข้าว หมู่ที่ ๓ บ้านดินแดง หมู่ที่ ๔ บ้านควนยาว หมู่ที่ ๕ บ้านปลายทับใหม่ หมู่ที่ ๖ บ้านทุ่งคาทอง

๓. ประชากร

๓.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนครัวเรือน (หลัง)
		ชาย	หญิง	รวม	
๑	บ้านนาปู	๑๘๘	๑๙๓	๓๘๑	๑๘๐
๒	บ้านเขาไ่ว้ข้าว	๒๓๕	๒๐๓	๔๓๘	๒๒๘
๓	บ้านดินแดง	๒๘๓	๒๖๙	๕๕๒	๒๖๙
๔	บ้านควนยาว	๔๒๘	๓๘๕	๘๑๓	๒๖๔
๕	บ้านปลายทับใหม่	๔๐๗	๓๙๔	๘๐๑	๒๖๗
๖	บ้านทุ่งคาทอง	๔๖๓	๔๓๒	๘๙๕	๒๙๓

๓.๒ ช่วงอายุและจำนวนประชากร

ตำบลดินแดง มีประชากร ทั้งสิ้น ประมาณ ๓,๘๘๐ คน

๔. สภาพทางสังคม

๔.๑ การศึกษา

มีสถานศึกษา จำนวน ๒ แห่ง

(๑) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเขาไ่ว้ข้าว

(๒) โรงเรียนบ้านดินแดง

๔.๒ สาธารณสุข

มี จำนวน ๑ แห่ง

(๑) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านเขาไ่ว้ข้าว

๔.๓ อาชญากรรม

มีจำนวน ๑ แห่ง

(๑) ที่พักสายตรวจตำบลดินแดง

๔.๔ ยาเสพติด

-

๔.๕ การสังคมสงเคราะห์

มีการจัดชมรมผู้สูงอายุ การสร้างบ้านให้แก่ผู้ยากไร้ มีการจัดสรรเงินเบี้ยเลี้ยงให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้ป่วยภายในตำบลดินแดง

๕. ระบบบริการพื้นฐาน

๕.๑ การคมนาคมขนส่ง

องค์การบริหารส่วนตำบลดินแดง มีเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ คือ

(๑) ถนนสายสวนป่าลัม - เคี่ยมงาม ถนนลาดยาง

๕.๒ การไฟฟ้า

มีไฟฟ้าใช้ครบทั้ง ๖ หมู่บ้าน

๕.๓ การประปา

ประปาหมู่บ้าน จำนวน ๔๕ ลูก

๕.๔ โทรศัพท์

(๑) โทรศัพท์เคลื่อนที่

(๒) โทรศัพท์โทรคมนาคม

๕.๕ ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

รหัสไปรษณีย์ตำบลดินแดง ๘๑๑๙๐ และมีการสื่อสารระบบอิเล็กทรอนิกส์ ระบบสารสนเทศ

๖. ระบบเศรษฐกิจ

๖.๑ การเกษตร

มีการปลูกยางพารา ปาล์ม กัญชง มะละกอ ทุเรียน ถั่ว ฯลฯ

๖.๒ การประมง

-

๖.๓ การปศุสัตว์

-

๖.๔ การบริหาร

มีการปลูกพืชเศรษฐกิจ เมื่อได้ผลผลิตประชาชนก็จะนำไปขายต่อให้แก่พ่อค้าคนกลางที่มา
รับซื้อ ณ จุดต่างๆ

๖.๕ การท่องเที่ยว

(๑) วัดต่างๆภายในตำบลดินแดง วัดถ้ำขนมโค วัดถ้ำดินแดง

(๒) บ้านไร่ตะวันหวาน

๖.๖ อุตสาหกรรม

มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชเศรษฐกิจ และนำความรู้ไปปรับใช้ในการปลูกพืช เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีขึ้น

๖.๗ การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพหลัก คือ การทำเกษตรกรรม รองลงมา คือ ค้าขายและรับจ้าง เศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล กาแฟ ฯลฯ

๖.๘ แรงงาน

อาชีพเกษตรกรรม	ร้อยละ	๖๐
อาชีพรับจ้างทั่วไป	ร้อยละ	๓๐
อาชีพข้าราชการ	ร้อยละ	๑๐

๗. เศรษฐกิจพอเพียงท้องถิ่น (ด้านการเกษตรและแหล่งน้ำ)

๗.๑ ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้านหรือชุมชน

เศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล กาแฟ ฯลฯ

๗.๒ ข้อมูลด้านการเกษตร

มีการปลูกพืชหลัก คือ ปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมัน พืชรอง คือ ไม้ผล

๗.๓ ข้อมูลด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร

(๑) ลำน้ำ,ลำห้วย จำนวน ๑ สาย

(๒) บึง,หนองและอื่น จำนวน ๒ แห่ง

๗.๔ ข้อมูลด้านแหล่งน้ำกิน น้ำใช้ (หรือน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค)

(๑) ฝาย จำนวน ๔ แห่ง

(๒) บ่อน้ำตื้น จำนวน ๒๕ แห่ง

(๓) สระน้ำ จำนวน ๔ แห่ง

(๕) ทำนบ จำนวน ๑ แห่ง

(๖) ประปาหมู่บ้าน จำนวน ๔๕ ลูก

๘. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๘.๑ การนับถือศาสนา

มีการนับถือ ศาสนาพุทธ

ศาสนาอิสลาม

๘.๒ ประเพณีและงานประจำปี

วันปีใหม่ วันสงกรานต์ วันสารทเดือนสิบ วันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ วันลอยกระทง

๘.๓ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภาษาถิ่น คือ ภาษาใต้

๘.๔ สิ้นค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

สิ้นค้าพื้นเมือง คือ กลุ่มเครื่องแกงหมู่ที่ ๕, กลุ่มเครื่องแกงหมู่ที่ ๒, กาแฟขี้ชะมด หมู่ที่ ๓

๙. ทรัพยากรธรรมชาติ

๙.๑ น้ำ

(๑) ฝาย	จำนวน ๔ แห่ง
(๒) บ่อน้ำตื้น	จำนวน ๒๕ แห่ง
(๓) สระน้ำ	จำนวน ๔ แห่ง
(๕) ทำนบ	จำนวน ๑ แห่ง
(๖) ประปาหมู่บ้าน	จำนวน ๔๕ ลูก

๙.๒ ป่าไม้

มีป่าไม้ หิน แร่โตโลไมล์

๙.๓ ภูเขา

-

๙.๔ คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

-

๑๐. อื่นๆ (ถ้ามีระบุด้วย)

ฐานข้อมูลเกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อมูลเกี่ยวกับศาสนสถาน

ลำดับ ที่	ชื่อ	หมู่ที่	ชื่อเจ้าอาวาส (ปัจจุบัน)	จำนวน พระสงฆ์	จำนวน สามเณร
๑	วัดถ้ำนมโค	๒	พระสาคร บุญทัต	๑๐	-
๒	วัดถ้ำบุญรักษาภูผาราม	๓	พระสำรวม ปริสุทโธ	๑๑	-
๓	วัดถ้ำดินแดง	๑	-	๑๒	-

ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรม/ประเพณี

ลำดับ ที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
๑	วันมาฆบูชา	วันมาฆบูชา เป็นสำคัญวันหนึ่งของพระพุทธศาสนา เป็นที่รู้กันว่าเป็นวันเกิดพระธรรม ถือว่าเป็นวันที่พระพุทธเจ้า ได้ประกาศหลักธรรมคำสอนของพระองค์ เพื่อให้พระอรหันต์ทั้งหลาย ที่มาประชุมพร้อมกันในวันนั้น นำไปเผยแผ่	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่
๒	ประเพณีวันสงกรานต์	ประเพณีสงกรานต์ ถือเป็นประเพณีวันขึ้นปีใหม่ไทย ที่ถือปฏิบัติสืบเนื่องกันมาแต่โบราณ เป็นวัฒนธรรมประจำชาติที่งดงามและฝังลึกเข้าไปในชีวิตของคนไทยมานาน มีการทำบุญตักบาตร สรงน้ำพระ รดน้ำขอพรผู้สูงอายุให้อยู่เย็นเป็นสุข และกิจกรรมต่างๆ มากมาย	วันที่ ๑๒- ๑๕ เมษายน ของทุกปี	- ครอบครัว ชุมชน หมู่บ้าน อบต.สระแก้ว ศาสนาสถานใน พื้นที่ ฯ
๓	วันวิสาขบูชา	การบูชาในวันเพ็ญ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนวิสาขะ หรือเดือน ๖ เนื่องในโอกาสวันคล้ายวัน พระพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ และเสด็จดับขันธปรินิพพานพุทธศาสนิกชน จะบำเพ็ญกุศล ทำบุญตักบาตร บริจาคทาน ปฏิบัติธรรมที่วัด รักษาศีล ไหว้พระ สวดมนต์ ฟังธรรม เวียนเทียน เจริญภาวนา ฯ	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่

ลำดับ ที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
๕	วันเข้าพรรษา	การเข้าพรรษาเป็นพุทธบัญญัติ ซึ่งพระภิกษุสงฆ์ทุกรูปจะต้องปฏิบัติตาม หมายถึง การอธิฐานอยู่ประจำที่ไม่เที่ยวจาริกไปยังสถานที่ต่างๆ เว้นแต่มีกิจจำเป็นจริงๆ ช่วงจำพรรษาจะอยู่ในช่วงฤดูฝนที่มีกำหนดเป็นระยะเวลา ๓ เดือน มีประเพณีสำคัญที่ขาดไม่ได้เลย คือ ประเพณีหล่อเทียนเข้าพรรษาและประเพณีถวายผ้าอาบน้ำฝน	วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่
๖	วันอาสาฬหบูชา	การบูชาในวันเพ็ญ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันที่พระพุทธเจ้าทรงประกาศพระพุทธศาสนาเป็นครั้งแรก โดยการแสดงปฐมเทศนาโปรดพระปัญจวัคคีย์ ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน จนพระอัญญาโกณฑัญญะ ได้บรรลุธรรม และขอบวชเป็นพระภิกษุรูปแรกในพระพุทธศาสนา จนถือได้ว่าเป็นวันแรกที่มีพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ครบเป็นองค์พระรัตนตรัย	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่ - วัดถ้ำขนมโค - วัดถ้ำบุญรักษ์ ภูผาราม - วัดถ้ำดินแดง
๗	วันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	วันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ผู้ทรงประทานความรัก ความเมตตา และเสียสละความสุขส่วนพระองค์ ส่งเสริมอาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต องค์กรและหน่วยงานต่างๆ ได้จัดที่ไว้สำหรับปลงนามถวายพระพร และมีการจัดกิจกรรม/โครงการเทิดพระเกียรติฯ เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ รณรงค์	วันที่ ๑๒ สิงหาคม ของทุกปี	- ครอบครัว ชุมชน หมู่บ้าน อบต. อำเภอ จังหวัด ศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก

ลำดับ ที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
		เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์พระราชกรณียกิจด้านต่างๆ การจัดนิทรรศการ ประดับธงชาติตามสถานที่ราชการ อาคาร บ้านเรือน ทำบุญตักบาตรเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล ร่วมพิธีถวายพระราชสดุดี ฯ		
๘	ประเพณีสารทเดือนสิบ	ประเพณีสารทเดือนสิบมีมาตั้งแต่พุทธกาล คาดว่าเมื่อพระพุทธศาสนาเผยแพร่เข้ามาในนครศรีธรรมราช เป็นการแสดงความกตัญญูทเวที่ต่อบรรพบุรุษ ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ล่วงลับไปแล้ว และเป็นโอกาสหนึ่งที่ได้รวมญาติพบปะพี่น้องที่อยู่ห่างไกล มีการทำขนมต่างๆ มากมาย เช่น ขนมไข่ปลา ขนมลา พอง บ้า ตีซำ กง ก้านบัว ฯ เพื่อจัดหมรับหรือสำรับถวายพระสงฆ์ ซึ่งทางวัดจะได้เก็บไว้เป็นเสบียงในช่วงฤดูฝน	วันแรม ๑ ค่ำ ถึง แรม ๑๕ เดือนสิบ	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่ -วัดถ้ำขนมโค -วัดถ้ำบุญรักษ์ ภูผาราม -วัดถ้ำดินแดง
๙	วันออกพรรษา	วันออกพรรษา หมายถึง วันที่พ้นจากข้อกำหนดทางพระวินัยที่ต้องอยู่ประจำที่ หรือในวัดแห่งเดียวตลอด ๓ เดือน พระสงฆ์ได้ทำปวารณา เปิดโอกาสให้เพื่อนพระภิกษุกล่าวตักเตือนเรื่องความประพฤติของตน เพื่อให้เกิดความบริสุทธิ์ ความเคารพนับถือและสามัคคีกันเมื่อออกพรรษาแล้วจะได้นำความรู้จากหลักธรรมและประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างพรรษาไปเผยแพร่แก่ประชาชน พุทธศาสนิกชนจะไปทำบุญทำทาน รักษาศีลและพึงธรรมเป็นกรณีพิเศษ	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่ -วัดถ้ำขนมโค -วัดถ้ำบุญรักษ์ ภูผาราม -วัดถ้ำดินแดง

ลำดับ ที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
๑๐	ประเพณีการทอดกฐิน	การทอดกฐิน คือ การนำผ้ากฐินไปวางไว้ต่อหน้าพระสงฆ์อย่างต่ำ ๕ รูป แล้วให้พระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่งที่ได้รับมอบหมายจากคณะสงฆ์ทั้งนั้นเป็นเอกฉันท์ให้เป็นผู้รับกฐินนั้น การทอดกฐินในแต่ละปีกำหนดให้มีการจัดทอดกฐินขึ้นภายใน ๑ เดือน หลังวันออกพรรษา โดยวัดที่จะสามารถรับกฐินได้ต้องมีพระภิกษุจำพรรษาโดยมิขาดพรรษาเลย แต่ละวัดสามารถรับกฐินได้ปีละ ๑ ครั้ง การทอดกฐินนั้น มีหลายประเภท ในพื้นที่ตำบลสระแก้วส่วนใหญ่จะเป็นกฐินสามัคคี ที่มีเจ้าภาพร่วมกัน จะมีการตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการ และมีหนังสือบอกบุญไปยังผู้อื่นด้วย	แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึง กลางเดือน ๑๒	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่ -วัดถ้ำขนมโค -วัดถ้ำบุญรักษ์ ภูผาราม -วัดถ้ำดินแดง
๑๑	ประเพณีลอยกระทง	ลอยกระทง เป็นประเพณีที่สำคัญ ได้สืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ โดยมีความเชื่อหลายประการ เช่น แสดงความสำนึกถึงบุญคุณของแม่น้ำที่เราได้อาศัยน้ำกินน้ำใช้ การขอขมาต่อพระแม่คงคาที่ได้ทิ้งสิ่งปฏิกูลต่างๆ ลงไปในน้ำ การสะเดาะเคราะห์ และสิ่งไม่ดีต่างๆ ให้ลอยตามแม่น้ำไปกับกระทง และยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกด้วย	วันเพ็ญ(ขึ้น ๑๕ ค่ำ) เดือน ๑๒	-หนองน้ำบ้านนา ปู -สระน้ำหนบลิ้น -สระน้ำหมู ๔
๑๒	วันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	วันที่ระลึกคล้ายวันพระบรมราชสมภพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชฯ พระผู้ทรงกอบกู้ด้วยพระวิริยอุตสาหะ บำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานัปการ ด้วยพระราชประสงค์ที่จะให้ประชาชนทุกหมู่	วันที่ ๕ ธันวาคม ของทุกปี	- ครอบครัว ชุมชน หมู่บ้าน อบต. อำเภอ จังหวัด ศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก

ลำดับ ที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
		<p>เหล่า ไม่เลือกชาติ ศาสนา ที่อยู่ ใต้พระบรมโพธิสมภารและ ประเทศชาติ มีความผาสุก และ เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น องค์กรและ หน่วยงานต่างๆ ได้จัดที่ไว้ สำหรับลงนามถวายพระพร และมีการจัดกิจกรรม/โครงการ เทิดพระเกียรติฯ เช่น การ บำเพ็ญประโยชน์ รณรงค์ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์พระ ราชกรณียกิจด้านต่างๆ การจัด นิทรรศการ ประดับธงชาติตาม สถานที่ราชการ อาคาร บ้านเรือน ทำบุญตักบาตรเพื่อ ถวายเป็นพระราชกุศล และ ร่วมพิธีถวายพระราชสดุดี ฯ</p>		
๑๓	พิธีกรรมเกี่ยวกับการแต่งงาน	<p>พิธีกรรมเกี่ยวกับการแต่งงาน สมัยโบราณมีขั้นตอนต่างๆ หลายขั้นตอน เริ่มจากการเกี่ยว พาราสี การทาบทาม การสู่ขอ และการแต่งงาน เมื่อขบวน เจ้าบ่าวไปถึงบ้านเจ้าสาว มักจะถูกปิดทางไม่ให้เข้าไป ต้องมีการจ่ายค่าผ่านทาง ญาติเจ้าสาวจะจูงมือเจ้าบ่าวไป ในห้องประกอบพิธี เมื่อได้มี การตรวจสอบสินสอดทองหมั้น เรียบร้อยแล้ว จึงประกอบพิธี สงฆ์ ถวายภัตตาหาร แล้วมีพิธี กราบหมอน เจ้าบ่าวมอบ ของขวัญให้เจ้าสาว เป็นอัน เสร็จพิธีและมีการเลี้ยงแขก ตักคำจะมีพิธีห้องหอให้คู่บ่าว สาว เรียกว่า “การเรียงสาด เรียงหมอน”</p>	มีการดูฤกษ์ยาม วันดี ได้ตลอดทั้งปี	ส่วนใหญ่จะจัด บ้านเจ้าสาว หรือสถานที่ ต่างๆ ตามความ สะดวก

ลำดับ ที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
๑๔	ประเพณีการบวชนาค	ตามประเพณีชายไทย อายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์ จะต้องบวชทดแทนบุญคุณพ่อแม่ การบวชสมัยก่อนต้องบวชกัน ๑ พรรษา ปัจจุบันระยะเวลาอาจจะน้อย เช่น ๗ วัน ๑๕ วัน ๓๐ วัน การบวชถือว่า ผู้บวชจะได้ศึกษาถึงหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าเพื่อจะนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด มีความอดทนอดกลั้น และเข้าใจโลกธรรม	มีการดูฤกษ์ยามวันดี ได้ตลอดทั้งปี	- ศาสนาสถานในพื้นที่

ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

ที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	ที่อยู่
๑	ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอลำทับ (ตำบลดินแดง)	ม.๓ ตำบลดินแดง อ.ลำทับ จ.กระบี่
๒	ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง(กาแพชีชะมด)	ม.๓ ตำบลดินแดง อ.ลำทับ จ.กระบี่
๓	กลุ่มกล้วยหอมทอง	ม.๓ ตำบลดินแดง อ.ลำทับ จ.กระบี่
๔	ไม้กวาดดอกหญ้า	ม.๕ ตำบลดินแดง อ.ลำทับ จ.กระบี่
๕	การทำปลาแดดเดียว และขนมพื้นบ้าน	ม.๔ ตำบลดินแดง อ.ลำทับ จ.กระบี่
๖	วัดถ้ำขนมโค	ม.๒ ตำบลดินแดง อ.ลำทับ จ.กระบี่
๗	วัดถ้ำบุญรักษาภูผาราม	ม.๓ ตำบลดินแดง อ.ลำทับ จ.กระบี่
๘	วัดถ้ำดินแดง	ม.๑ ตำบลดินแดง อ.ลำทับ จ.กระบี่
๙	ธนาคารขยะ	ม.๕ ตำบลดินแดง อ.ลำทับ จ.กระบี่
๑๐	กลุ่มเครื่องแกงเขาไ่ว้ขาว	ม.๒ ตำบลดินแดง อ.ลำทับ จ.กระบี่
๑๑	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลดินแดง	ม.๑ ตำบลดินแดง อ.ลำทับ จ.กระบี่

ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นมากมายหลายแขนง แต่มักจะถูกมองว่าหล้าหลังคนบางกลุ่มจึงไม่ค่อยให้ความสำคัญและสืบสานกันมากนัก ส่วนใหญ่แล้วภูมิปัญญาท้องถิ่นมักสืบท่องบอกกล่าวกันเป็นการภายใน เช่น สูตรทำอาหาร หรือตำรับตำรายาต่าง ๆ ทำให้ไม่เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไป อาจจำแนกภูมิปัญญาท้องถิ่นออกเป็น ๑๐ ลักษณะได้ดังนี้

๑. ภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับความเชื่อและศาสนา-ภูมิปัญญาประเภทนี้จะมีลักษณะที่แตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น เนื่องจากมีพื้นฐานทางความเชื่อในศาสนาที่แตกต่างกัน สำหรับภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย ซึ่งเกี่ยวกับความเชื่อในทางพระพุทธศาสนาเป็นหลัก ได้มีส่วนสร้างสรรค์สังคม โดยการผสมผสานกับความเชื่อดั้งเดิมจนกลายเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละท้องถิ่น
๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับประเพณีและพิธีกรรม-เนื่องจากประเพณีและพิธีกรรมเป็นสิ่งที่ดั่งามที่คนในท้องถิ่นสร้างขึ้นมา โดยเฉพาะเป็นการเพิ่มขวัญและกำลังใจคนในสังคม ภูมิปัญญาประเภทนี้จึงมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในสังคมเป็นอย่างมากดังจะเห็นได้จากประเพณีและพิธีกรรมที่สำคัญในประเทศไทยล้วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคมแทบทั้งสิ้น

๓. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับศิลปะพื้นบ้าน – เป็นการสร้างสรรค์งานศิลปะต่างๆ โดยการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหลังจากนั้นได้สืบทอดโดยการพัฒนาอย่างไม่ขาดสายกลายเป็นศิลปะที่มีคุณค่าเฉพาะถิ่น
๔. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับอาหารและผักพื้นบ้าน-นอกจากมนุษย์จะนำอาหารมาบริโภคเพื่อการอยู่รอดแล้วมนุษย์ยังได้นำเทคนิคการถนอมอาหารและการปรุงอาหารมาใช้ เพื่อให้อาหารที่มีมากเกินความต้องการสามารถเก็บไว้บริโภคได้เป็นเวลานานซึ่งถือว่าเป็นภูมิปัญญาอีกประเภทหนึ่งที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต นอกจากนี้ยังนำผักพื้นบ้านชนิดต่างๆ มาบริโภคอีกด้วย
๕. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการละเล่นพื้นบ้าน-การละเล่นถือเป็นการผ่อนคลายโดยเฉพาะในวัยเด็กซึ่งชอบความสนุกสนานเพลิดเพลิน ภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยส่วนใหญ่จะใช้อุปกรณ์ในการละเล่นที่ประดิษฐ์มาจากธรรมชาติ ซึ่งแสดงให้เห็นวิถีชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติ และรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมอย่างกลมกลืน
๖. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม – ประเทศไทยมีวัฒนธรรมที่หลากหลาย ซึ่งเกิดจากการสร้างสรรค์ของแต่ละภาคเราสามารถพบหลักฐานจากร่องรอยศิลปวัฒนธรรมที่ปรากฏกระจายอยู่ทั่วไป เช่น สถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเทคนิค ความคิด ความเชื่อของบรรพบุรุษเป็นอย่างดี
๗. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน -ภูมิปัญญาประเภทนี้ส่วนมากแสดงออกถึงความสนุกสนานและยังเป็นคติสอนใจสำหรับคนในสังคม ซึ่งมีส่วนแตกต่างกันออกไปตามโลกทัศน์ของคนในภาคต่างๆ
๘. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับสมุนไพรและตำรายาพื้นบ้าน – ภูมิปัญญาประเภทนี้เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ของคนในอดีตและถ่ายทอดให้กับคนรุ่นหลังถือว่าเป็นมีความสำคัญอย่างมาก เพราะถือว่าเป็นปัจจัยสี่ ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับมนุษย์ หากได้รับการพัฒนาหรือส่งเสริมจะเป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมในอนาคตได้
๙. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการประดิษฐ์กรรม - เทคโนโลยีและสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนไทยในแต่ละภาคนั้นถือเป็นการประดิษฐ์กรรมและหัตถกรรมชั้นเยี่ยม ซึ่งปัจจุบันไม่ได้รับความสนใจในการพัฒนาและส่งเสริมภูมิปัญญาประเภทนี้เท่าที่ควร หากมีการเรียนรู้และสืบทอดความคิดเกี่ยวกับการประดิษฐ์กรรมและหัตถกรรมให้แก่เยาวชน จะเป็นการรักษาภูมิปัญญาของบรรพชนได้อีกทางหนึ่ง
๑๐. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ – เนื่องจากคนไทยมีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรมโดยเฉพาะการทำนา ทำไร่ จึงทำให้เกิดภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับความเชื่อ และพิธีกรรมในการดำรงชีวิตเพื่อแก้ปัญหาหรืออ่อนวอนเพื่อให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ในการเพาะปลูกและเพื่อเพิ่มผลิตผลทางเกษตรจะเห็นได้จากพิธีกรรมที่เกี่ยวกับการเกษตรทั่วทุกภูมิภาคของไทย

คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๑) ได้แบ่งสาขาหรือประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ ๑๑ สาขา ดังนี้

๑. สาขาเกษตรกรรม
๒. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม
๓. สาขาแพทย์แผนไทย
๔. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๕. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน
๖. สาขาสวัสดิการ
๗. สาขาศิลปกรรม
๘. สาขาการจัดการองค์กร
๙. สาขาศิลปกรรม
๑๐. สาขาศาสนาและประเพณี
๑๑. สาขาการศึกษา

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (๒๕๓๕) แบ่งประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ดังนี้

๑. ภูมิปัญญาด้านการเกษตร
๒. ภูมิปัญญาด้านเศรษฐกิจ
๓. ภูมิปัญญาด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ
๔. ภูมิปัญญาด้านการจัดการทรัพยากรและการพัฒนาหมู่บ้าน
๕. ภูมิปัญญาด้านศิลปะ
๖. ภูมิปัญญาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม
๗. ภูมิปัญญาด้านภาษาและวรรณกรรม

นอกจากนี้ยังมีการแบ่งประเภทหรือขอบข่ายของภูมิปัญญาท้องถิ่นได้เป็น ๔ สาขาใหญ่ๆ คือ

เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับคติ ความเชื่อ และหลักการพื้นฐาน

เรื่องเกี่ยวกับ คติ ความเชื่อ และหลักการพื้นฐาน เป็นความรู้ที่เกิดจากการสั่งสม ถ่ายทอดกันมา ได้แก่ การประกอบพิธีกรรมต่างๆ ของแต่ละท้องถิ่น เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยการพึ่งพาธรรมชาติมาใช้ประโยชน์เพื่อการยังชีพ เช่น ชุมชนภูเขา มีความเชื่อเรื่องผีป่า เจ้าป่า เทพารักษ์ ผู้ที่อยู่พื้นราบจะเชื่อในเรื่องของแม่ย่านางเรือ เป็นต้น ความคิด ความเชื่อ เหล่านี้จะนำมาสู่การพัฒนาชีวิตและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การตั้งธนาคารแห่งชีวิตเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน โดยยึดหลักธรรมในพระพุทธศาสนา การจัดพิธีกรรมบวชต้นไม้ การจัดตั้งป่าสมุนไพร ธนาคารผ้า กลุ่มทอผ้า กลุ่มฉาบปูนกัก เป็นต้น

เป็นเรื่องราวแนวความคิด หลักการปฏิบัติ และเทคโนโลยี

เป็นเรื่องราวแนวความคิด หลักปฏิบัติ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ชาวบ้านนำมาใช้ในชุมชน ซึ่งเป็นอิทธิพลของความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น การเลี้ยงปลาตู้กักอยู่ในบ่อซีเมนต์ โดยจัดระบบถ่ายเทน้ำและคิดสูตรอาหารปลาขึ้นมาเอง การประดิษฐ์เครื่องนวดข้าวแบบประหยัด เป็นต้น

เป็นเรื่องศิลปะ วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี

เป็นตัวชี้ที่สำคัญต่อการแสดงออกถึงภูมิปัญญาของชุมชนต่อการดำเนินชีวิต เช่น ประเพณีการบวชนาค เข้าพรรษา แต่งงาน นอกจากนั้นยังมีศิลปกรรมพื้นบ้านที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุ เช่น งานจักสาน และงานทอกระเป่าลิเภาภาคใต้ สี่จันทบูร เครื่องจักสารต่างๆ เครื่องปั้นดินเผา งานแกะสลักงานปั้น งานหล่อด้วยโลหะ การก่อสร้างอาคารที่อยู่อาศัย ภาพเขียนบนผนัง การฟ้อนรำ และเพลงพื้นบ้าน เป็นต้น

เป็นเรื่องการประกอบอาชีพในแต่ละท้องถิ่น

การประกอบอาชีพในท้องถิ่นได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับสมัย เป็นการดำเนินชีวิตที่เคยถูกครอบงำจากสภาพแวดล้อม พ่อค้าคนกลาง ระบบเศรษฐกิจ ระบบโรงงาน กลับสู่การเกษตรที่อาศัยความสมดุลทางธรรมชาติ สามารถยืนหยัดต่อสู้กับความล้มเหลวกับการล้มละลายสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมได้อย่างภูมิใจด้วยกำลังกาย และการสั่งประสพการณ์ กำลังปัญญา เช่น การทำเกษตรแบบผสมผสาน การเกษตรแบบพึ่งพาตนเอง การทำสวนสมุนไพรและการแพทย์แผนโบราณ

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ที่	ด้าน/เรื่อง	ชื่อ-สกุล ผู้ถ่ายทอด	ที่อยู่	โทรศัพท์
๑	ด้านการแพทย์แผนไทย (การนวดแผนไทย)	นางเกสร ทองแก้ว	๑๒ ม.๕ ต.ดินแดง อ.ลำทับ จ.กระบี่	๐๙๓-๖๕๙๕๓๔๖
๒	ด้านการแพทย์แผนไทย (การทำยาหอม)	ชมรมผู้สูงอายุ อบต.ดินแดง	๑๒ ม.๒ ต.ดินแดง อ.ลำทับ จ.กระบี่	๐๗๕-๘๑๘๖๐๖
๓	ด้านหัตถกรรม (สานตะกร้าจากเส้น พลาสติก)	นางเด็ช ตัดสมัย	๗๙ ม.๔ ต.ดินแดง อ.ลำทับ จ.กระบี่	๐๘๖ ๔๗๐๒๗๒๖ ๐๘๔ ๔๔๕๒๗๘๐ ๐๘๖ ๘๙๑๘๕๕๔๗ ๐๘๖ ๒๗๕๕๖๗
๔	ด้านหัตถกรรม (การทำดอกไม้จันทน์)	ชมรมผู้สูงอายุ อบต.ดินแดง	๑๒ ม.๒ ต.ดินแดง อ.ลำทับ จ.กระบี่	๐๗๕-๘๑๘๖๐๖
๕	ด้านหัตถกรรม (การทำเหรียญโบราณ)	ชมรมผู้สูงอายุ อบต.ดินแดง	๑๒ ม.๒ ต.ดินแดง อ.ลำทับ จ.กระบี่	๐๗๕-๘๑๘๖๐๖
๖	ด้านอื่นๆ (การถนอมอาหาร การทำปลาตากแดดเดียว)	นางเด็ช ตัดสมัย	๗๙ ม.๔ ต.ดินแดง อ.ลำทับ จ.กระบี่	๐๘๖ ๔๗๐๒๗๒๖ ๐๘๔ ๔๔๕๒๗๘๐ ๐๘๖ ๘๙๑๘๕๕๔๗ ๐๘๖ ๒๗๕๕๖๗
๗	ด้านอื่นๆ (การถนอมอาหาร กล้วยฉาบ)	นางนิชชา หนูชัยแก้ว	ม.๓ ต.ดินแดง อ.ลำทับ จ.กระบี่	
๘	ด้านอื่นๆ (ผู้นำทางศาสนา พิธีกรรม)	นายสุรพล แก้วทิพย์มนตรี	ม.๑ ต.ดินแดง อ.ลำทับ จ.กระบี่	-
๙	ด้านศิลปกรรม (กลุ่มกลองยาว ม.๓)	นายสมพิศ หนูชัยแก้ว	ม.๓ ต.ดินแดง อ.ลำทับ จ.กระบี่	
๑๐	ด้านเกษตรกรรม (เกษตรแบบผสมผสาน)	นายสุชาติ หนูชัยแก้ว	ม.๓ ต.ดินแดง อ.ลำทับ จ.กระบี่	
๑๑	ด้านการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	นายพิศิษฐ์ เป็ดทอง	ม.๓ ต.ดินแดง อ.ลำทับ จ.กระบี่	
๑๒	ด้านหัตถกรรม (ไม้กวาดดอกหญ้า)	นายอำนาจ ศรีชู	ม.๒ ต.ดินแดง อ.ลำทับ จ.กระบี่	

ภาพ : กล้วยฉาบหลากหลายรส

ภาพ : ผลิตภัณฑ์ตะกร้าจากเส้นพลาสติก

ภาพ : กลุ่มเหรียญโปรยทาน

ผลิตภัณฑ์เครื่องแกงบ้านเขาไฉ่ขาว

ศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (กาแฟชีชะมด)

...

ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลดินแดง

วัดถ้ำขนมโค

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอลำทับ (ตำบลดินแดง หมู่ที่ ๓)

วัดถ้ำดินแดง หมู่ที่ ๑

เกษตรผสมผสาน
นายสุชาติ หนูชัยแก้ว

